

Suvestinė redakcija nuo 2020-03-11

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [94-3802](#), i. k. 1072250ISAK000V-710

Nauja redakcija nuo 2020-02-05:

Nr. [V-96](#), 2020-01-31, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02514

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 142:2020 „SKUBIOSIOS MEDICINOS
PAGALBOS SLAUGOS SPECIALISTAS“ PATVIRTINIMO**

2007 m. rugpjūčio 28 d. Nr. V-710
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo 3 straipsnio 3 dalimi ir Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 3 punktu:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 142:2020 „Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas“ (pridedama).

2. P a v e d u įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal veiklos sritį.“

3. N u s t a t a u, kad Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymuose nuoroda į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. rugpjūčio 28 d. įsakymą Nr. V-710 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 142:2007 „Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ reiškia nuorodą į šį įsakymą

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RIMVYDAS TURČINSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2007 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-710
(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2020 m. sausio 31 d. įsakymo Nr. V-96 redakcija)

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 142:2020 SKUBIOSIOS MEDICINOS PAGALBOS SLAUGOS SPECIALISTAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos medicinos norma MN 142:2020 „Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas“ (toliau – Lietuvos medicinos norma) nustato skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialisto teises, pareigas ir kompetenciją.
2. Lietuvos medicinos norma yra privaloma skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.
3. Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:
 - 3.1. **Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas** – bendrosios praktikos slaugytojas arba akušeris, įgijęs skubiosios medicinos pagalbos slaugos specializaciją.
 - 3.2. **Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialisto praktika** – skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialisto pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir įgytą kompetenciją teikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos.
 - 3.3. Kitos Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos kituose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.
4. Teisę verstis skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialisto praktika turi asmuo, Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo nustatyta tvarka įgijęs bendrosios praktikos slaugytojo arba akušerio profesinę kvalifikaciją ir turintis galiojančią bendrosios slaugos praktikos licenciją arba akušerijos praktikos licenciją verstis atitinkama praktika ir papildomai baigęs skubiosios medicinos pagalbos specializacijos programą aukštojoje mokykloje.
5. Užsienyje įgyta skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialisto profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių profesinės kvalifikacijos pripažinimą, nustatyta tvarka.
6. Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas verčiasi slaugos praktika asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją, suteikiančią teisę teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais sveikatos priežiūros specialistais turi teikti ir skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas.
7. Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas slaugos praktika verčiasi savarankiškai, taip pat bendradarbiaudamas su kitais sveikatos priežiūros specialistais.
8. Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką ir asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, šia Lietuvos medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis ir savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

9. Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas turi teisę:

- 9.1. verstis skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialisto praktika;
- 9.2. konsultuotis su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;
- 9.3. atsisakyti teikti slaugos paslaugas, jeigu darbo sąlygos kelia realų pavojų paciento ar skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialisto sveikatai ar gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;
- 9.4. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;
- 9.5. gauti darbui būtinas priemones;
- 9.6. vykdydamas Lietuvos medicinos normoje nurodytą veiklą, tvarkyti paciento duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka;
- 9.7. į saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas;
- 9.8. dalyvauti įgyvendinant darbuotojų saugos ir sveikatos priemones;
- 9.9. dalyvauti mokslinėje tiriamojoje ir pedagoginėje veikloje, prisidėti kuriant ir diegiant naujas slaugos ir informacines technologijas;
- 9.10. pagal kompetenciją teikti pasiūlymus dėl darbo organizavimo, slaugos paslaugų prieinamumo ir kokybės gerinimo;
- 9.11. būti Lietuvos ir (ar) užsienio organizacijų, asociacijų nariu, dalyvauti jų veikloje;
- 9.12. skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas turi ir kitų teisių, nustatytų Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

III SKYRIUS PAREIGOS

10. Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas privalo:
 - 10.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą;
 - 10.2. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;
 - 10.3. laikytis licencijuojamos veiklos sąlygų;
 - 10.4. teikti kokybiškas asmens sveikatos priežiūros paslaugas;
 - 10.5. konsultuoti slaugos ir kitų sričių specialistus skubiosios medicinos pagalbos slaugos klausimais Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 10.6. taikyti Lietuvos Respublikoje tik sveikatos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir slaugos metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;
 - 10.7. naudoti tik teisės aktų, reguliuojančių medicinos priemonių (prietaisų) naudojimą, reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis; užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos šiame papunktyje nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;
 - 10.8. tvarkyti ir pildyti skubiosios medicinos pagalbos slaugos dokumentus, teikti statistikos ir kitus privalomosios atskaitomybės duomenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 10.9. bendradarbiauti su kitais asmens, visuomenės sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų srities darbuotojais;
 - 10.10. dalyvauti vykdamas privalomas sveikatos programas;
 - 10.11. laikytis darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimų;
 - 10.12. laikytis asmens sveikatos priežiūros įstaigos vidaus tvarkos taisyklių;
 - 10.13. laikytis slaugytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka;

10.14. pranešti kompetentingoms įstaigoms apie įtariamą užkrečiamąsias ligas, apsinuodijimus, sužalotus ar smurtą patyrusius asmenis, kuriems dėl nusikalstamos veikos galėjo būti padaryta žala, mirties atvejus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.15. nedelsdamas informuoti gydytoją ar kitą asmens sveikatos priežiūros specialistą apie paciento sveikatos rodiklių ar būklės pokyčius, komplikacijas, vartojamų vaistų nepageidaujamą poveikį ar kitaip pablogėjusią sveikatą;

10.16. nepriimti kyšių ir elgtis taip, kad savo veiksmais neprovokuotų paciento, jo artimųjų, giminaičių ar kitų paciento atstovų duoti kyšių;

10.17. laikytis licencijuojamos veiklos – slaugos praktikos arba akušerijos praktikos – sąlygų;

10.18. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

10.19. vykdyti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

11. Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialisto profesinę kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs bendrosios praktikos slaugytojo ar akušerio profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas ir papildomai baigęs Lietuvos medicinos normos 4 punkte nurodytą programą bei nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgdamas į mokslo, technologijų ir slaugos praktikos ar akušerijos praktikos pažangą.

12. Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas, be Lietuvos medicinos normoje MN 28:2019 „Bendrosios praktikos slaugytojas“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. V-828 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 28:2019 „Bendrosios praktikos slaugytojas“ patvirtinimo“, nurodytų kompetencijų, papildomai turi:

12.1. žinoti:

12.1.1. asmens sveikatos priežiūros organizavimo principus;

12.1.2. būtiniosios medicinos pagalbos organizavimo principus;

12.1.3. slaugos proceso ir slaugos modelių taikymą skubiosios medicinos pagalbos atveju;

12.1.4. būtinąją medicinos pagalbą reglamentuojančius teisės aktus;

12.2. išmanyti:

12.2.1. infuzinės terapijos taikymo principus;

12.2.2. ekstremalių situacijų problemas ir jų sprendimo būdus;

12.2.3. skiriamų būtiniosios medicinos pagalbos vaistinių preparatų indikacijas ir kontraindikacijas;

12.2.4. sveikatos priežiūros paslaugų teikimo, organizavimo ir skubiosios medicinos priežiūros vadybos pagrindus;

12.2.5. ūmių būklių gydymo principus indikacijas ir kontraindikacijas;

12.2.6. žmogaus psichologijos ypatumus, sveiko ir sergančio žmogaus bei jo artimųjų psichologiją;

12.3. gebėti:

12.3.1. skirstyti pacientus pagal jų būklės sunkumo kategoriją (kritinės, sunkios, vidutinio sunkumo ir lengvos būklės) ir užtikrinti būklės sunkumą atitinkančio priežiūros plano vykdymą;

12.3.2. teikti būtinąją medicinos pagalbą visų amžiaus grupių pacientams;

12.3.3. nustatyti vyraujančią sindromą;

12.3.4. efektyviai ir profesionaliai bendrauti su pacientu ir jo artimaisiais;

12.3.5. ikistacionariu periodu tiksliai surinkti reikiamą informaciją apie pacientą, jo ligą;

12.3.6. gaudamas metodinius nurodymus nuotoliniu būdu, suteikti būtinąją pagalbą;

12.3.7. vadovauti greitosios medicinos pagalbos brigadai vertinant paciento sveikatos būklę ir teikiant būtinąją medicinos pagalbą;

- 12.3.8. įvertinti paciento būklę bei atlikti neatidėliotinus veiksmus, stabilizuojančius jo kvėpavimą, kraujotaką bei sąmonės būseną;
- 12.3.9. efektyviai bendraudamas įvertinti simptomus bei ligos anamnezę;
- 12.3.10. atlikti pirminę ir antrinę paciento apžiūrą;
- 12.3.11. vertinti žmogaus gyvybinių funkcijų rodiklius ir jų dinamiką;
- 12.3.12. atpažinti, vertinti, valdyti ekstremalias situacijas, įvertinti ir optimaliai valdyti įvykio vietoje esančius resursus, nustatyti ir organizuoti papildomų pajėgų atvykimą į įvykio vietą;
- 12.3.13. teikti psichologinę ir medicinos pagalbą ketinantiems ir (ar) mėginusiems nusizudyti pacientams bei jų artimiesiems;
- 12.3.14. naudotis ryšio priemonėmis, gauti ir perduoti informaciją nuotoliniu būdu;
- 12.3.15. pagal savo kompetenciją konsultuoti pacientus telefonu, iki atvyks greitoji medicinos pagalba;
- 12.3.16. pasirinkti tinkamą ir saugų transportavimo būdą, tinkamai naudoti transportavimui skirtą įrangą;
- 12.3.17. stebėti ir vertinti paciento gyvybinių funkcijų rodiklių dinamiką;
- 12.3.18. stabilizuoti sutrikusias organizmo gyvybines funkcijas – kvėpavimo, kraujotakos, medžiagų apykaitos, jas palaikyti ir vertinti gydymo efektyvumą;
- 12.3.19. malšinti skausmą;
- 12.3.20. reanimuoti visų amžiaus grupių pacientus, vadovauti gaivinimui;
- 12.3.21. pašalinti svetimkūnį;
- 12.3.22. įtardamas apsinuodijimą:
 - 12.3.22.1. išvalyti virškinamąjį traktą;
 - 12.3.22.2. neatidėliotinai skirti priešnuodžių;
 - 12.3.22.3. teikti skubiąją pagalbą;
- 12.3.23. riboti fizinį aktyvumą;
- 12.3.24. naudoti kaklo įtvarą;
- 12.3.25. imobilizuoti:
 - 12.3.25.1. lūžius ir išnirimus;
 - 12.3.25.2. stuburą ir dubenį;
 - 12.3.25.3. galūnes;
- 12.3.26. taikyti dekontaminacijos, izoliacijos principus toksinų poveikio ar užkrečiamųjų ligų atvejais;
- 12.3.27. teikti pagalbą:
 - 12.3.27.1. gimdymo metu;
 - 12.3.27.2. galūnių amputacijų atvejais;
 - 12.3.27.3. ūmių akušerinių ir ginekologinių būklių metu;
 - 12.3.27.4. ūmių psichikos sveikatos būklių metu, esant grėsmei paciento ar aplinkinių sveikatai ar gyvybei atlikti fizinį asmens laisvės suvaržymą;
 - 12.3.27.5. užspringus;
- 12.3.28. atlikti:
 - 12.3.28.1. skubią sedaciją pagal patvirtintą protokolą;
 - 12.3.28.2. naudoti McGill žnyples;
 - 12.3.28.3. įvertinti kvėpavimo funkciją bei užtikrinti plaučių ventiliaciją ir kraujo įsotinimą deguonimi, taikyti dirbtinę plaučių ventiliaciją, uždėti krūtinės tvarstį stabilizuojant atvirą pneumotoraksą;
 - 12.3.28.4. širdies transkutaninę stimuliaciją;
 - 12.3.28.5. sinchronizuotą kardioversiją;
 - 12.3.28.6. intrakaulinę infuziją;
 - 12.3.28.7. periferinių venų punkciją ir kateterizaciją;
 - 12.3.28.8. elektrinę širdies defibriliaciją;
 - 12.3.28.9. laringoskopiją;

12.3.28.10. paciento viso kūno ar jo dalies šaldymo ir šildymo procedūras pagal indikacijas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [V-275](#), 2020-03-03, paskelbta TAR 2020-03-10, i. k. 2020-05279

12.3.29. vertinti šiuos rodiklius:

12.3.29.1. neurologinę simptomatiką;

12.3.29.2. elektrokardiogramos;

12.3.29.3. pulsoksimetrijos;

12.3.29.4. glikemijos;

12.3.29.5. diurezės;

12.3.29.6. kvėpavimo funkcijų tyrimo (kapnometrijos) ir kapnografijos;

12.3.29.7. biocheminių bei klinikinių laboratorinių tyrimų;

12.3.29.8. arterinio kraujospūdžio, matuojamo neinvaziniu būdu;

12.3.30. būtinosios medicinos pagalbos atveju skirti vaistinius preparatus:

12.3.30.1. į veną;

12.3.30.2. į raumenis;

12.3.30.3. į poodį;

12.3.30.4. į nosį;

12.3.30.5. į kaulą;

12.3.30.6. per burną;

12.3.30.7. inhaliacijomis;

12.3.30.8. į endotrachėjinį vamzdelį;

12.3.30.9. po liežuvio;

12.3.30.10. infuzijos švirkštu;

12.3.30.11. autoinjektoriumi.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-765](#), 2011-08-08, Žin., 2011, Nr. 102-4793 (2011-08-12), i. k. 1112250ISAK000V-765

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. rugpjūčio 28 d. įsakymo Nr. V-710 "Dėl Lietuvos medicinos normos MN 142:2007 "Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė" patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-96](#), 2020-01-31, paskelbta TAR 2020-02-04, i. k. 2020-02514

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. rugpjūčio 28 d. įsakymo Nr. V-710 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 142:2007 „Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-275](#), 2020-03-03, paskelbta TAR 2020-03-10, i. k. 2020-05279

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. rugpjūčio 28 d. įsakymo Nr. V-710 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 142:2020 „Skubiosios medicinos pagalbos slaugos specialistas“ patvirtinimo“ pakeitimo